

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MÜZİK ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN TUTUMLARI İLE MÜZİK ÖĞRETİMİ ÖZ YETERLİLİK İNANÇLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE CLASSROOM
TEACHER'S ATTITUDES ON MUSIC TEACHING AND BELIEFS OF SELF-
SATISFACTION RELATED TO MUSIC TEACHING

Yusuf ÇELİK¹

Hale YETİM²

Öz

Araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumlarını ve müzik öğretimi öz yeterlilik inançlarını cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi, mezun olunan okul türü, geldiği bölge, aile gelir düzeyi, baba eğitim durumu ve baba mesleği gibi değişkenlere göre incelemek ve müzik öğretimine ilişkin tutumlarıyla müzik öğretimi öz yeterlilik inançları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın örneklemini 242 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak; müzik öğretimine ilişkin tutumları belirlemeye yönelik Şeker ve Saygı (2013) tarafından geliştirilen "Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği" ve Afacan (2008) tarafından geliştirilen "Müzik Öğretimi Öz Yeterlilik Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen veriler, betimsel istatistik yöntemleri, t testi, One Way ANOVA ve korelasyon yapılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumları ile cinsiyet, yaş, mezun oldukları lise türü, baba eğitim durumu ve baba mesleği değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark çıkmazken öğrenim gördükleri sınıf düzeyi değişkeninde 4. ve 3. sınıflar arasında 4. sınıf lehine, geldikleri bölgeler değişkeninde ise Marmara/Ege ile Doğu Anadolu/Güneydoğu Anadolu arasında Marmara/Ege lehine, aile gelir düzeyi değişkeninde ise 1001-1500 TL ile 1501-2000 TL arasında 1001-1500 TL lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi öz yeterlilik inançları ile çeşitli değişkenler (cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi, mezun oldukları lise türü, geldikleri bölgeler, aile gelir düzeyleri, baba eğitimi ve baba meslekleri) arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumları ile müzik öğretimi öz yeterlilik inançları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Müzik, müzik öğretimi, müziğe yönelik tutum, müzik öğretimi öz yeterliliği

Abstract

Purpose of the research, the attitudes of class teacher candidates about music teaching and musical teaching self-efficacy beliefs according to variables such as gender, age, grade level, graduated school type, region where they come from, family income level, father education level and father's profession, the relationship between teaching and self-efficacy beliefs. The sample of the research is composed of 242 class teacher candidates. As a data collection tool; "Music Instruction Attitude Scale" developed by Şeker and Saygı (2013) And "Music Instruction Self-Efficacy Scale" Developed By Afacan (2008) were used to determine the attitudes towards music teaching. The data obtained were analyzed using descriptive statistics, t test, One Way ANOVA and correlation. As a result of the research, there is no statistically significant difference between the attitudes of classroom teacher candidates regarding music teaching and the gender, age, high school type they graduate, father education status and father profession between 4th and 3rd grades in favor of class 4 in favor of Marmara / Aegean between Marmara / Aegean and Eastern Anatolia / Southeastern Anatolia, in the family income level variable, it was found that there were statistically significant differences between 1001-1500 TL and 1501-2000 TL in favor of 1001-1500 TL. There was no statistically significant difference between the music teaching self-efficacy beliefs of the class teacher candidates and various variables (sex, age, grade level, graduated high school type, regions where they came from, family income levels, father education and father professions). There was a moderately significant positive relationship between the attitudes of music teachers towards music education and the music education self-efficacy beliefs of the class teacher candidates.

Keywords: Music, music teaching, music attitude, music teaching self adequacy

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, yusuf_celik050@hotmail.com

² Yrd. Doç. Dr., Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, hale.yetim@amasya.edu.tr

1. GİRİŞ

Müzik, söz ile anlatılması mümkün olmayan duygu ve düşünceleri anlatma sanatıdır (Munch,1990). Babacan (2011) ise müzik nedir diye yöneltilen soruya müziğin tanımı ile alakalı çeşitli duyguların dile getirilmesinde, değişik kültürleri öğrenmede, sosyal-kültürel iletişime geçmede önemli araç olmasıyla beraber kültürel kaynak ve araştırması bilimsel olarak yürütülen bir alandır, diye ifade etmiştir.

Müzik öğretimi, öğrencilerin daha önceden kendileri için hazırlanan çevrenin unsurlarıyla etkileşime girerek, eylemlerinde istenilen değişime yönelik öğrenme yaşantısı gerçekleştirme sürecidir (Uçan, 1994). Türk Milli Eğitim Sisteminin Müzik öğretimi programı açısından genel amaçları ve temel ilkeleri; müzik aracılığıyla öğrenenlerin estetik yönünü geliştirmek, duygu ve düşüncelerini ifade etme konusunda müziği araç olarak kullanmak, yaratıcılığını ve yetkinliklerini müzik yaparak geliştirmek, içinde bulunduğu toplumun ve diğer milletlerin müzik kültürünü tanımak, müzik ile kişiliğini ve özgüvenini geliştirmek, zihinsel becerilerinin müzik ile gelişmesini sağlamak, müzik aracılığıyla çevresiyle etkileşime geçmek ve sosyalleşmek, tek başına veya grup ile farklı türde şarkı dinleme, seslendirme ve çalma etkinliklerine katılımını sağlamak, müziğe karşı algı ve bilgi düzeyini geliştirmek, etkili, doğru ve arı bir Türkçe kullanmalarını sağlamak, başta İstiklal Marşı olmakla birlikte diğer milli marşlarımızı uygun şekilde seslendirmelerini sağlamak, toplum içinde müzik aracılığıyla sevgi, saygı, iletişim ve sorumluluk gibi duyguları geliştirmek, milli birlik ve bütünlüğümüzü pekiştiren, dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran evrensel bir müzik kültürüne sahip olmak, Atatürk'ün Türk müziğine verdiği değeri anlamak ve Atatürk ilkeleri ve inkılaplarına bağlı, kültürel seviyesi yüksek bireyleri yetiştirmek şeklindedir (URL1, 2016).

Tutum, kişilerin bir olay, birey, nesne gibi boyutlara duygu, düşünce ve davranış olarak aynı yönde veya zıt yönde tavır sergilemesidir (Semerci ve Semerci, 2004). Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının mesleklerini icra ederken pozitif yönde tutuma sahip olmaları öğrenciler açısından verimliliği artıracaktır. Bu sebeple bütün derslerde olduğu gibi müzik dersinin öğretiminde de öğretmenin derse karşı tutumu son derece önemlidir. Öğretim olayının gerçekleşmesinde öğretmenin mesleki ve kişisel tutumları oldukça önemlidir. Öğretmenin sergileyeceği tavırlar öğrencinin derse ve okula ilişkin oluşturacağı tutumu etkilemektedir (Akbulut, 2006). Öğrencilerin iyi bir müzik eğitimi görmesinde, müzik eğitimi verecek olan öğretmenin müzik alanında iyi yetişmiş ve pozitif tavır sergilemesi etkili olmaktadır. Birey inançlarını ve bilgisini ortaya koymak istediği zaman bunu eylemleriyle belli eder (Eren, 2000). Kişinin inançları, belli bir konuda tutarlılık içerisinde eylemde bulunmasını başka bir deyişle tutumunu oluşturmaktadır (Deryakulu, 2004).

Kişilerin kendilerindeki özelliklerini ulaşmak istedikleri hedef doğrultusunda başarılı bir şekilde uygulayabileceklerine ilişkin düşüncelerini, Bandura (1977) “Öz-Yeterlilik İnançları” (Self-Efficacy Beliefs) olarak adlandırmıştır. Öz-yeterlilik, kişilerin karşılaştıkları olası olayları halledebilmek için olması gereken davranışları iyi yapıp yapmadıklarına ilişkin durumlarıdır. Kişinin bu durumu olumluysa yapacağı davranışlarının sonucu da başarıya ulaşmak için planlanır. Bu durumlar olumsuz ise kaygı düzeyinde artışla birlikte başarısızlığa giden bir yol olacaktır (Morgil, Seçken ve Yücel, 2004). Müzik öğretimindeki öz yeterlilik düzeyi ile öğrenenlerin başarısı arasında bir bağlantı olduğu; kendine güveni olan, yeteneklerini bilen, başarı inancı yüksek öğretmenlerin, öğrencilerini başarı konusunda bir üst seviyeye çıkaracak yöntemleri deneme, öğrenme ve uygulamaya koyma konusunda istekli oldukları düşünülmektedir. Diğer yandan kendini sevdiren, öğrencilere müzik sevgisi aşılayabilen, dersi eğlenceli kılabilen, bilgi ve becerileri müzik aracılığıyla yaparak yaşayarak, bir oyun edasıyla öğretebilen öğretmenlerin başarısı ile öz güvenleri arasında doğrudan bir bağlantı olduğu söylenebilir (Afacan, 2008).

1.1. Araştırmanın Amacı

Müzik öğretiminde öğretmenlerin müziğe yönelik tutumları öğrencilerin müzik dersindeki kazanımları tam veya tama yakın şekilde kazanmalarında büyük önem taşımaktadır. Aynı şekilde öğretmenlerin öz yeterliliklerinin yüksek olması yetiştireceği öğrenciler açısından oldukça önemlidir. Bu kapsamda yapılan çalışmaların genelinin öğretmenlerin tutumu ya da müzik öğretimi öz yeterlilikleri şeklinde ayrı ayrı olduğu göz önünde bulundurularak; bu çalışma sınıf öğretmen adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumları (MÖİT) ile Müzik Öğretimi Öz Yeterlilik İnançları (MÖÖYİ) arasında bir ilişki olup olmadığına; varsa bu ilişkinin ne yönde ve hangi düzeyde olduğunu belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Bu temel amacın yanında;

- Sınıf öğretmeni adaylarının, MÖİT'in cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi, mezun olunan okul türü, geldiği bölge, aile gelir düzeyi, baba eğitim durumu ve baba mesleği gibi değişkenlere göre anlamlı düzeyde farklılaşma var mıdır?
- Sınıf öğretmeni adaylarının, MÖÖYİ'nin cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi, mezun olunan okul türü, geldiği bölge, aile gelir düzeyi, baba eğitim durumu ve baba mesleği gibi değişkenlere göre anlamlı düzeyde farklılaşma var mıdır?
- Sınıf öğretmen adaylarının MÖİT ile MÖÖYİ arasında ilişki var mıdır?

1.2. Araştırmanın Önemi

Kişilerin, yaşadıkları zaman dilimine göre hareket etmeleri için yüksek özgüvene sahip, kendini anlatabilen, olumlu tutum geliştirebilen ve yeni ürünler ortaya koyabilen kişiler olarak yetiştirilebilmesi lazımdır. Müzik de hayatın önemli bir parçası olarak görüldüğü için kişilerin kendilerini bu konuda geliştirmeleri oldukça önemlidir. Müzik sayesinde gerçekleşen bireysel ve toplumsal gelişimin farkına varılması için öğretmenlerin bu dersi severek ve isteyerek yapması gerekmektedir. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda müzik öğretim programının amaçlarını belirtmiştir. Bu nedenle sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT ve MÖÖYİ'nin incelenmesi, tutum ve öz yeterliliklerinin pozitif yönde ilerlemesi için oldukça önemlidir. Sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT ile MÖÖYİ arasındaki ilişkinin araştırıldığı bu ve bundan sonra değişik örneklem gruplarına uygulanabilecek çalışmaların literatüre katkı sağlaması beklenirken, sınıf öğretmen adaylarının tutumların artırılması ve öz yeterliliklerin yükseltilmesi açısından öğretmen yetiştirme sürecinde bazı düzenlemeler oluşturması için faydalı olacağı beklenmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. İlişkisel tarama modeli, en az iki değişkenin aralarındaki beraber değişimin olup olmadığını ve derecesini tespit etmeye yönelik yapılan çalışma olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2005). Bu araştırma ise sınıf öğretmen adaylarının MÖİT ile MÖÖYİ'nin çeşitli değişkenler (cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi, mezun olunan okul türü, geldiği bölge, aile gelir düzeyi, baba eğitim durumu ve baba mesleği) açısından ilişkilerini ve sınıf öğretmen adaylarının MÖİT ile MÖÖYİ arasındaki ilişkiyi incelendiği için aynı zamanda korelasyonel bir araştırmadır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırma evreni, 2016-2017 öğretim yılı bahar döneminde Amasya Üniversitesinin 'de öğrenim gören Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Anabilim Dalındaki 433 öğrenciden oluşturmaktadır. Örneklem ise olasılıklı örneklem seçiminden basit

rastgele yöntemle seçilen 242 öğretmen adayından oluşmaktadır. Örneklemin evreni temsil etme oranı %56 olduğu için ulaşılan sonuçlar evrene genellenebilmektedir (Çepni, 2010). Örneklemin demografik özellikleri Tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan 242 öğretmen adayının %77,7’si bayan, %22,3’ü erkek; %54,1’i 18-20 yaş aralığında, %45,9’u 21-23 yaş aralığında; %25,6’sının 1. Sınıf, %26,9’unun 2. Sınıf, %23,6’sının 3. Sınıf, %24’ünün ise 4. Sınıf düzeyinde; %70,2’sinin Anadolu Lisesi, %10,7’sinin Anadolu Öğretmen Lisesi, %19’unun Düz Lise; %16,1’i Marmara/Ege bölgesi, %14,5’i Akdeniz bölgesi, %19,4’ü İç Anadolu bölgesi, %39,7’si Karadeniz bölgesi, %10,3’ü Doğu Anadolu/Güneydoğu Anadolu bölgesi; %15,7’si 0-1000 TL, %24,8’i 1001-1500 TL, %16,9’u 1501-2000 TL, %15,3’ü 2001-2500 TL, %13,2’si 2501-3000 TL, %14’ü 3001- (+) TL; baba eğitim durumunun %32,2’si ilkokul, %23,1’i ortaokul, %24’ü lise, %20,7’si lisans ve üstü; baba mesleğinin ise %21,5’i memur, %19,4’ü işçi, %24,8’i emekli, %13,6’sı esnaf, %10,7’si serbest meslek, %9,9’u çiftçi olduğu görülmektedir.

Tablo 1. Örneklemin Demografik Özellikleri

		N	%
Cinsiyet	Kadın	188	77.7
	Erkek	54	22.3
Yaş	18-19-20	131	54.1
	21-22-23	111	45.9
Sınıf	1. Sınıf	62	25.6
	2. Sınıf	65	26.9
	3. Sınıf	57	23.6
	4. Sınıf	58	24.0
Mezun olunan lise türü	Anadolu Lisesi	170	70.2
	Anadolu Öğretmen Lisesi	26	10.7
	Düz Lise	46	19.0
Geldikleri bölgeler	Marmara/Ege	39	16.1
	Akdeniz	35	14.5
	İç Anadolu	47	19.4
	Karadeniz	96	39.7
	Doğu Anadolu/Güneydoğu Anadolu	25	10.3
Aile gelir düzeyi	0-1000	38	15.7
	1001-1500	60	24.8
	1501-2000	41	16.9
	2001-2500	37	15.3
	2501-3000	32	13.2
	3001- (+)	34	14.0
Baba eğitim durumu	İlkokul	78	32.2
	Ortaokul	56	23.1
	Lise	58	24.0
	Lisans ve üstü	50	20.7
Baba meslek	Memur	52	21.5
	İşçi	47	19.4
	Emekli	60	24.8
	Esnaf	33	13.6
	Serbest Meslek	26	10.7
	Çiftçi	24	9.9

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırma verileri 2016-2017 eğitim öğretim yılı bahar döneminde araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu, müzik öğretimi öz yeterlilik ölçeği ve müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği uygulanarak elde edilmiştir. Araştırma verilerini elde etmek amacıyla araştırmacı tarafından örneklem grubuna araştırmacının amacı açıklanmış daha sonra

anket formları dağıtılarak içtenlikle cevaplamaları istenmiştir. Anlaşılmayan yer/yerler araştırmacı tarafından anında açıklanmıştır. Anket doldurma işlemleri tamamlanınca anketler yine araştırmacı tarafından toplanmıştır.

2.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama amacıyla kullanılan araçlar; araştırmacının amaçları çerçevesinde kullanılan bağımsız değişkenlerden oluşan kişisel bilgi formu, Şeker ve Saygı (2013) tarafından geliştirilen “Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği” (Ek-3) ve Afacan (2008) tarafından geliştirilen “Müzik Öğretimi Özyeterlilik Ölçeği” (Ek-4) şeklindedir. Ölçekler, 5 puan verilen "Kesinlikle Katılıyorum", 4 puan verilen "Katılıyorum", 3 puan verilen "Kararsızım", 2 puan verilen "Katılmıyorum" ve 1 puan verilen "Kesinlikle Katılmıyorum" olmak üzere 5'li Likert tipinde derecelendirilerek SPSS paket programında analiz edilmiştir.

Kullanılan tutum ölçeğinin Şeker ve Saygı tarafından oluşturulması sırasında gerçekleştirilen faktör analizine göre ölçek 19 madde olarak belirlenmiş ve son şekli verilmiştir. Yapılan faktör analizi sonucunda Kasier-Myer Olkin değeri 0,92 olarak bulunmuş ve faktör yük değerlerinin ise 0,54 ile 0,80 arasında değiştiği görülmüştür. Ölçeğin belirlenen 19 madde ile güvenilirlik analizi yapılmış olup Cronbach Alfa katsayısı 0,90 şeklinde hesaplanmıştır. Büyüköztürk (2015), güvenilirlik katsayısının 0,70 üzeri değere sahip olma durumunun yeterli olabileceğini söylemektedir. Bu çalışmada ise tutum ölçeğinden elde edilen verilerin yapılan güvenilirlik analizlerinde Cronbach Alfa katsayısı 0,90 olarak hesaplanmıştır.

Afacan tarafından geliştirilen öz yeterlilik ölçeğinin faktör analizi yapıldıktan sonra 19 maddelik “Müzik Öğretimi Öz Yeterlilik Ölçeği” için güvenilirlik hesaplamaları yapılmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda Kasier-Myer Olkin değeri 0,82 olarak bulunmuş ve faktör yük değerlerinin 0,44 ile 0,77 arasında değiştiği görülmüştür. Öz yeterlilik ölçeğinin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.84 olarak tespit edilmiştir. Bu çalışmada ise öz yeterlilik ölçeğinden elde edilen verilerin güvenilirlik analizi sonucunda Cronbach Alfa katsayısı 0,82 olarak hesaplanmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

Araştırmada ışığında toplanan verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için Kolmogorov-Smirnov testi yapılmış olup elde edilen sonuçlar Tablo 2 ve Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 2. Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	sd	p	İstatistik	sd	p
Müzik öğretimine ilişkin tutum	,098	242	,000	,943	242	,000

Yapılacak olan testlerin parametrik mi nonparametrik mi olduğunu belirlemek için yapılan normal dağılım testi sonuçları Tablo 2’de gösterilmektedir. Bir ölçümün normal dağılım göstermesi için p değeri 0,05’den büyük olması gerekir ($p > 0,05$). Bu sonuçlara göre Kolmogorov-Smirnov testi p değeri 0,05’den küçük olduğu için Skewness (çarpıklık) değerine bakılmıştır. Bu değer yapılan analizler sonucu -,962 olarak bulunmuştur. Büyüköztürk (2015), çarpıklık katsayısının (Skewness değerinin) -1 ile +1 arasında kaldığında normal dağılımdan önemli bir sapma olmayacağı şeklinde yorumlamıştır. Ölçülen Skewness değeri, -1 / +1

aralığında bir değere sahip olduğundan toplam puan değişkeni normal dağılım özelliği göstermektedir. Normal dağılım özelliği gösterdiği için parametrik testler uygulanmıştır.

Tablo 3. Müzik Öğretimi Öz Yeterlilik Ölçeği Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	sd	p	İstatistik	sd	p
Müzik Öğretimi Öz Yeterlilik	,047	242	,200*	,993	242	,338

Yapılacak olan testlerin parametrik mi nonparametrik mi olduğunu belirlemek için yapılan normal dağılım testi sonuçları Tablo 3'te gösterilmektedir. Bir ölçümün normal dağılım göstermesi için p değeri 0,05'den büyük olması gerekir ($p > 0,05$). Bu sonuçlara göre Kolmogorov-Smirnov testi p değeri 0,05'den büyük olduğu için toplam puan değişkenleri normal dağılım göstermektedir. Normal dağılım özelliği gösterdiği için parametrik testler uygulanmıştır.

Tablo 4. Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Açısından Cinsiyet Farkı Analizi

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Kadın	188	76,20	10,21	240	1,85	.066
Erkek	54	73,13	12,42			

Sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT puanlarının cinsiyetleri arasında farklılık gösterip göstermediğini anlamak için Independent Sample T Testi (Bağımsız Örneklem T Testi) yapılmıştır. Yapılan t testi sonuçlarına göre sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik tutum puanları ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($t_{(240)}=1,85$; $p>0,05$).

Tablo 5. Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Açısından Yaş Grupları Farkı Analizi

Yaş	N	\bar{X}	S	sd	t	P
18-19-20	131	75,15	10,73	240	,562	,574
21-22-23	111	75,94	10,90			

Sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT puanlarının yaşlar arasında farklılık gösterip göstermediğini anlamak için Independent Sample T Testi (Bağımsız Örneklem T Testi) yapılmıştır. Yapılan t testi sonuçlarına göre sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT puanları ile yaş değişkeni arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($t_{(240)}=,562$; $p>0,05$).

Tablo 6. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeyine İlişkin Betimsel Tablosu

	N	\bar{X}	Std. Sapma
1. Sınıf	62	75,7419	11,87632
2. Sınıf	65	76,0000	10,83830
3. Sınıf	57	72,0000	11,15636
4. Sınıf	58	78,1724	8,22734
Toplam	242	75,5124	10,79466

Tablo 7. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre ANOVA Tablosu

	Toplamların Karesi	Sd	Ortalama Farkı	F	p	Anlamlı Fark
Gruplar arası	1132,316	3	377,439	3,333	,020	4-3
Gruplar içi	26950,147	238	113,236			(6,17)
Toplam	28082,463	241				

Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile MÖİT arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) yapılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT puanları öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre farklılık göstermektedir ($F_{(3,238)}=3,33;p<0,05$).

Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak için Dunnett C Post Hoc analizi yapılmıştır. Post-hoc test sonuçlarına göre sınıf öğretmeni adaylarının öğrenim gördükleri sınıflara göre farklılıkları incelenmiş olup, yalnızca 3. sınıf ve 4.sınıflar arasında 4. sınıf düzeyinde öğrenim gören sınıf öğretmeni adaylarının lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür (Tutum toplamalarının farkları; 4-3=6,17; $p<0,05$).

Tablo 8. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Mezun Oldukları Lise Türüne İlişkin Betimsel Tablosu

	N	\bar{X}	Std. Sapma
Anadolu Lisesi	170	75,9118	10,83979
Anadolu Öğretmen Lisesi	26	74,9615	10,59238
Düz Lise	46	74,3478	10,87549
Toplam	242	75,5124	10,79466

Tablo 9. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Mezun Oldukları Lise Türüne Göre ANOVA Tablosu

	Toplamların Karesi	Sd	Ortalama Farkı	F	p
Gruplar arası	97,390	2	78,695	,416	,660
Gruplar içi	27985,073	239	117,092		
Toplam	28082,463	241			

Sınıf öğretmeni adaylarının mezun oldukları lise türü ile MÖİT arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için One Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmeni adaylarının mezun oldukları lise türleri ile MÖİT arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($F_{(2,239)}=,42$; $p>0,05$).

Tablo 10. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Geldikleri Bölgelere İlişkin Betimsel Tablosu

	N	\bar{X}	Std. Sapma
Marmara/Ege	39	79,2308	9,13484
Akdeniz	35	77,2571	11,21801
İç Anadolu	47	74,8511	9,93233
Karadeniz	96	74,8125	10,95955
Doğu Anadolu/Güneydoğu Anadolu	25	71,2000	12,08649
Toplam	242	75,5124	10,79466

Tablo 11. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Geldikleri Bölgelere Göre ANOVA Tablosu

	Toplamların Karesi	sd	Ortalama Farkı	F	p	Anlamlı Fark
Gruplar arası	1178,272	4	294,568	2,595	,037	Marmara/Ege-Doğu Anadolu/Güneydoğu Anadolu
Gruplar içi	26904,191	237	113,520			Anadolu (8,03)
Toplam	28082,463	241				

Sınıf öğretmeni adaylarının geldikleri bölgeler ile MÖİT arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için One Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) yapılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT puanları geldikleri bölgelere göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(4,237)}=2,60$; $p<0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak için Tukey Post hoc analizi yapılmıştır. Post-hoc test sonuçlarına göre sınıf öğretmeni adaylarının geldikleri bölgelere göre farklılıkları incelenmiş olup, yalnızca Marmara/Ege ve Doğu Anadolu/Güneydoğu Anadolu arasında Marmara /Ege bölgesinden gelen sınıf öğretmeni adaylarının lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür (Tutum toplamının farkları; Marmara/Ege - Doğu Anadolu/Güneydoğu Anadolu=8,03; $p<0,05$).

Tablo 12. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Aile Gelir Düzeylerine İlişkin Betimsel Tablosu

	N	\bar{X}	Std. Sapma
0-1000	38	72,6053	12,66094
1001-1500	60	77,9333	8,28081
1501-2000	41	77,8780	8,60870
2001-2500	37	72,4865	11,83127
2501-3000	32	74,2500	11,39043
3001- (+)	34	76,1176	12,02967
Toplam	242	75,5124	10,79466

Tablo 13. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Aile Gelir Düzeylerine Göre ANOVA Tablosu

	Toplamların Karesi	sd	Ortalama Farkı	F	P
Gruplar arası	1304,488	5	260,898	2,299	,046
Gruplar içi	26777,975	236	113,466		
Toplam	28082,463	241			

Sınıf öğretmeni adaylarının aile gelir düzeyleri ile MÖİT arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için One Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) yapılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT puanları aile gelir düzeylerine göre farklılık göstermektedir ($F_{(5,236)}=2,30; p<0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak için LCD Post hoc analizi yapılmıştır. Post hoc sonuçlarına göre aile gelir düzeyleri 0/1000 TL olan sınıf öğretmeni MÖİT’u, 1001/1500 TL ile 1501/2000 TL aile gelir düzeyi olan sınıf öğretmeni adayları arasında 1001/1500 TL aile gelir düzeyi olan sınıf öğretmeni adaylarının lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür (Tutum toplamlarının farkları; 0/1000TL-1001/1500TL=-5,33; $p<0,05$). Aile gelir düzeyleri 1001/1500 TL olan sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT’u, 0/1000 TL ile 2001/2500 TL aile gelir düzeyi olan sınıf öğretmeni adayları arasında 1001/1500 TL aile gelir düzeyi olan sınıf öğretmeni adaylarının lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür (Tutum toplamlarının farkları; 1001/1500TL-2001/2500TL=5,45; $p<0,05$). Aile gelir düzeyleri 1501/2000 TL olan sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT’u, 0/1000 TL ile 2001/2500 TL aile gelir düzeyi olan sınıf öğretmeni adayları arasında 1501/2000 TL aile gelir düzeyi olan sınıf öğretmeni adaylarının lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür (Tutum toplamlarının farkları; 1501/2000TL-2001/2500TL=5,39; $p<0,05$). Aile gelir düzeyleri 2001/2500 TL olan sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT’u, 1001/1500 TL ile 1501/2000 TL aile gelir düzeyi olan sınıf öğretmeni adayları arasında 1001/1500 TL aile gelir düzeyi olan sınıf öğretmeni adaylarının lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür (Tutum toplamlarının farkları; 2001/2500TL-1001/1500TL=-5,45; $p<0,05$).

Tablo 14. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Baba Eğitim Durumlarına İlişkin Betimsel Tablosu

	N	\bar{X}	Std. Sapma
İlkokul	78	75,9103	10,75970
Ortaokul	56	73,4286	10,56384
Lise	58	76,8966	9,69661
Lisans ve üstü	50	75,6200	12,20888
Toplam	242	75,5124	10,79466

Tablo 15. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Baba Eğitim Durumuna Göre ANOVA Tablosu

	Toplamların Karesi	Sd	Ortalama Farkı	F	p
Gruplar arası	367,217	3	122,406	1,051	,371
Gruplar içi	27715,245	238	116,451		
Toplam	28082,463	241			

Sınıf öğretmeni adaylarının baba eğitim durumları ile MÖİT arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için One Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) yapılmıştır.

Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmeni adaylarının baba eğitim durumları ile MÖİT arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F_{(3,238)}=1,05$; $p>0,05$).

Tablo 16. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Baba Mesleklerine İlişkin Betimsel Tablosu

	N	\bar{X}	Std. Sapma
Memur	52	73,9423	12,28966
İşçi	47	76,7660	8,53436
Emekli	60	76,7333	10,35778
Esnaf	33	75,0606	11,81085
Serbest Meslek	26	75,9231	11,50625
Çiftçi	24	73,5833	10,49603
Toplam	242	75,5124	10,79466

Tablo 17. Sınıf Öğretmen adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumlarının baba mesleğine göre ANOVA tablosu

	Toplamların Karesi	Sd	Ortalama Farkı	F	p
Gruplar arası	391,919	5	78,384	,668	,648
Gruplar içi	27690,544	236	117,333		
Toplam	28082,463	241			

Sınıf öğretmeni adaylarının baba meslekleri ile MÖİT arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için One Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmeni adaylarının baba meslekleri ile MÖİT arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F_{(5,236)}=,67$; $p>0,05$).

Tablo 18. Müzik Öğretimi Öz-Yeterlilik Açısından Cinsiyet Farkı Analizi

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Kadın	188	65,09	9,28	240	1,71	.088
Erkek	54	62,57	10,18			

Sınıf öğretmeni adaylarının MÖÖYİ puanlarının cinsiyetleri arasında farklılık gösterip göstermediğini anlamak için Independent Sample T Testi (Bağımsız Örneklem T Testi) yapılmıştır. Yapılan t testi sonuçlarına göre sınıf öğretmen adaylarının MÖÖYİ puanları ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($t_{(240)}=1,71$; $p>0,05$).

Tablo 19. Müzik Öğretimi Öz-Yeterlilik Açısından Yaş Farkı Analizi

Yaş	N	\bar{X}	S	sd	t	p
18-19-20	131	64,18	8,86	240	,619	,537
21-22-23	111	64,94	10,29			

Sınıf öğretmeni adaylarının MÖÖYİ puanlarının yaşlar arasında farklılık gösterip göstermediğini anlamak için Independent Sample T Testi (Bağımsız Örneklem T Testi) yapılmıştır. Yapılan t testi sonuçlarına göre sınıf öğretmen adaylarının MÖÖYİ puanları ile yaş değişkeni arasında istatistik olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($t_{(240)}=,619$; $p>0,05$).

Tablo 20. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimi Öz Yeterliliklerinin Sınıf Düzeyine İlişkin Betimsel Tablosu

	N	\bar{X}	Std. Sapma
1. Sınıf	62	65,3871	8,89161
2. Sınıf	65	65,0308	9,12409
3. Sınıf	57	61,6667	10,08240
4. Sınıf	58	65,8448	9,73293
Toplam	242	64,5248	9,52663

Tablo 21. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimi Öz Yeterliliklerinin Sınıf Düzeylerine Göre ANOVA Tablosu

	Toplamların Karesi	Sd	Ortalama Farkı	F	p
Gruplar arası	629,433	3	209,811	2,351	,073
Gruplar içi	21242,918	238	89,256		
Toplam	21872,351	241			

Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile MÖÖYİ arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için One Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmeni adaylarının öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile MÖÖYİ arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F_{(3,238)}=2,35$; $p>0,05$).

Tablo 22. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimi Öz Yeterliliklerinin Mezun Olunan Lise Türüne İlişkin Betimsel Tablosu

	N	\bar{X}	Std. Sapma
Anadolu Lisesi	170	64,3471	9,76242
Anadolu Öğretmen Lisesi	26	66,1923	8,81825
Düz Lise	46	64,2391	9,11698
Toplam	242	64,5248	9,52663

Tablo 23. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimi Öz Yeterliliklerinin Mezun Olunan Lise Türüne Göre ANOVA Tablosu

	Toplamların		Ortalama	F	p
	Karesi	Sd	Farkı		
Gruplar arası	81,420	2	40,710	,447	,640
Gruplar içi	21790,932	239	91,175		
Toplam	21872,351	241			

Sınıf öğretmeni adaylarının mezun oldukları lise türü ile MÖÖYİ arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için One Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmeni adaylarının mezun oldukları lise türü ile MÖÖYİ arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F_{(2,239)}=,45$; $p>0,05$).

Tablo 24. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimi Öz Yeterliliklerinin Geldikleri Bölgelere İlişkin Betimsel Tablosu

	N	\bar{X}	Std. Sapma
Marmara/Ege	39	66,2564	9,98609
Akdeniz	35	65,0286	8,57317
İç Anadolu	47	64,6383	7,47874
Karadeniz	96	64,2708	10,78252
Doğu Anadolu/Güneydoğu Anadolu	25	61,8800	8,31324
Toplam	242	64,5248	9,52663

Tablo 25. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimi Öz Yeterliliklerinin Geldikleri Bölgelere Göre ANOVA Tablosu

	Toplamların		Ortalama	F	p
	Karesi	Sd	Farkı		
Gruplar arası	307,495	4	76,874	,845	,498
Gruplar içi	21564,857	237	90,991		
Toplam	21872,351	241			

Sınıf öğretmeni adaylarının geldikleri bölgeler ile MÖÖYİ arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için One Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmeni adaylarının geldikleri bölgeler ile MÖÖYİ arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F_{(4,237)}=,85$; $p>0,05$).

Tablo 26. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimi Öz Yeterliliklerinin Aile Gelir Düzeyine İlişkin Betimsel Tablosu

	N	\bar{X}	Std. Sapma
0-1000	38	62,4737	10,45127
1001-1500	60	65,9000	9,38751
1501-2000	41	64,3659	7,77418
2001-2500	37	62,9730	8,56507
2501-3000	32	63,9688	9,96926
3001- (+)	34	66,7941	10,93169
Toplam	242	64,5248	9,52663

Tablo 27. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimi Öz Yeterliliklerinin Aile Gelir Düzeyine Göre ANOVA Tablosu

	Toplamların Karesi	Sd	Ortalama Farkı	F	p
Gruplar arası	548,465	5	109,693	1,214	,303
Gruplar içi	21323,886	236	90,355		
Toplam	21872,351	241			

Sınıf öğretmeni adaylarının aile gelir düzeyi ile MÖÖYİ arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için One Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmeni adaylarının aile gelir düzeyi ile MÖÖYİ arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F_{(5,236)}=1,21$; $p>0,05$).

Tablo 28. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimi Öz Yeterliliklerinin Baba Eğitim Durumuna İlişkin Betimsel Tablosu

	N	\bar{X}	Std. Sapma
İlkokul	78	64,2179	9,31644
Ortaokul	56	62,8214	9,13357
Lise	58	64,8621	9,67443
Lisans ve üstü	50	66,5200	9,99028
Toplam	242	64,5248	9,52663

Tablo 29. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimi Öz Yeterliliklerinin Baba Eğitim Durumuna Göre ANOVA Tablosu

	Toplamların Karesi	Sd	Ortalama Farkı	F	p
Gruplar arası	375,476	3	125,155	1,386	,248
Gruplar içi	21496,886	238	90,323		
Toplam	21872,351	241			

Sınıf öğretmeni adaylarının baba eğitim durumu ile MÖÖYİ arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için One Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmeni adaylarının baba eğitim durumu ile MÖÖYİ arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F_{(3,238)}=1,39$; $p>0,05$).

Tablo 30. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimi Öz Yeterliliklerinin Baba Mesleğine İlişkin Betimsel Tablosu

	N	\bar{X}	Std. Sapma
Memur	52	64,2115	10,03394
İşçi	47	64,7872	8,49024
Emekli	60	65,9000	8,57410
Esnaf	33	65,6667	10,81569
Serbest Meslek	26	60,8077	11,36669
Çiftçi	24	63,7083	8,26453
Toplam	242	64,5248	9,52663

Tablo 31. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimi Öz Yeterliliklerinin Baba Mesleğine Göre ANOVA Tablosu

	Toplamların Karesi	Sd	Ortalama Farkı	F	p
Gruplar arası	540,076	5	108,015	1,195	,312
Gruplar içi	21332,276	236	90,391		
Toplam	21872,351	241			

Sınıf öğretmeni adaylarının baba mesleği ile MÖÖYİ arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için One Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmeni adaylarının baba mesleği ile MÖÖYİ arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F_{(5,236)}=1,20$; $p>0,05$).

Tablo 32. Sınıf Öğretmen Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumu İle Müzik Öğretimi Öz Yeterlilik İnançları Arasındaki İlişki

		Müzik öğretimine ilişkin tutum	Müzik öğretimi öz yeterlilik inancı
	r	1	,668
Müzik öğretimine ilişkin tutum	P	-	,000
	N	242	242

Sınıf öğretmen adaylarının MÖİT ile MÖÖYİ arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını test etmek için Parametrik testlerden Pearson Korelasyon Testi yapılmıştır. Yapılan analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmen adaylarının MÖİT ile MÖÖYİ arasında pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=0,668$; $p<0,05$). Büyüköztürk (2015), korelasyon katsayısının 0,70-1,00 aralığında yüksek; 0,70-0,30 aralığında orta; 0,00-0,30 aralığında ise düşük düzeyde ilişki olarak belirtmektedir. Negatif değerler ise mutlak değere alınarak yorum yapılabilir. Bu durumda sınıf öğretmen adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumları arttıkça müzik öğretimi öz yeterlilik inançları da artar şeklinde yorumlanır.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Öğretmen adaylarının mesleki yeterliliklerini yansıtabilmeleri, kaliteli bir eğitimden geçmeleri ve öğretmenlik mesleğini tam anlamıyla yapabileceklerine olan inançlarıyla ilgilidir (Yılmaz vd., 2004). Bu inançla birlikte öğretimi yapacağı derse ilişkin tutumu da oldukça önemlidir. Özyeterlilik konusundaki çalışmalar eğitim araştırmalarına katkı açısından oldukça önemlidir (Riggs ve Enochs, 1990). Öğretmen adaylarının eğitim ve öğretime ilişkin görüşleri ve yaklaşımı ile eğitim öğretim konusunda kendilerini ne kadar yeterli gördükleri ve bu konuda ne kadar yetiştirdikleri oldukça büyük önem taşımaktadır. Kendisine güvenen ve olumlu tutumlar geliştiren bir öğretmen adayının başarıya oldukça yakın durduğunun söylenmesi mümkündür. Bu sebeple bu araştırmada, sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT ve MÖÖYİ çeşitli değişkenler açısından incelenirken, MÖİT ile MÖÖYİ arasında bir ilişkinin olup olmadığı da incelenmiştir.

Araştırma sonucunda yapılan analiz sonuçlarına göre,

➤ Sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT'nin, cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma yoktur. Bu sonuç bazı çalışmalarla (Nacaklı, 2006; Otacıoğlu, 2007; Öztopalan, 2007; Babacan, Babacan ve Pirgon, 2011; Uluocak ve Tufan, 2011) farklılık gösterirken, paralellik gösteren çalışmalar da (Özmenteş ve Özmenteş, 2009; Kocaarslan, 2009) mevcuttur.

- Sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT, yaş değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma yoktur. Yapılan literatür taramasında MÖİT'nin yaş değişkeni açısından incelendiği her hangi bir çalışmaya rastlanamamıştır.
- Sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT'nin, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma olmakla birlikte, 3. ve 4. sınıf düzeyindeki sınıf öğretmeni adayları arasında 4. sınıf düzeyinde öğrenim gören sınıf öğretmeni adaylarının lehine olan farklılaşma söz konusudur. Bu durum mesleki olarak öğretmenlik açısından yeterli hale gelindiğini hissettikçe tutumların daha olumlu yönde değişebileceğini göstermektedir. Yapılan literatür taramasında MÖİT'nin öğrenim gördükleri sınıf düzeyi değişkeni açısından incelendiği her hangi bir çalışmaya rastlanamamıştır.
- Sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT'nin, mezun olunan lise türü değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma yoktur. Yapılan literatür taramasında MÖİT'nin mezun olunan lise türü değişkeni açısından incelendiği her hangi bir çalışmaya rastlanamamıştır.
- Sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT'nin, geldikleri bölgeler değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma olmakla birlikte, Marmara/Ege ve Doğu Anadolu/Güneydoğu Anadolu bölgelerinden gelen sınıf öğretmeni adayları arasında Marmara/Ege bölgesinden gelen sınıf öğretmeni adaylarının lehine olan farklılaşma söz konusudur. Yapılan literatür taramasında MÖİT'nin geldikleri bölgeler değişkeni açısından incelendiği her hangi bir çalışmaya rastlanamamıştır.
- Sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT'nin, aile gelir düzeyi değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma olmakla birlikte, aile gelir düzeyleri 0/1000 TL olan sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT'u, 1001/1500 TL ile 1501/2000 TL aile gelir düzeyi olan sınıf öğretmeni adayları arasında 1001/1500 TL aile gelir düzeyi olan sınıf öğretmeni adaylarının lehine, Aile gelir düzeyleri 1001/1500 TL olan sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT'u, 0/1000 TL ile 2001/2500 TL aile gelir düzeyi olan sınıf öğretmeni adayları arasında 1001/1500 TL aile gelir düzeyi olan sınıf öğretmeni adaylarının lehine, aile gelir düzeyleri 1501/2000 TL olan sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT'u, 0/1000 TL ile 2001/2500 TL aile gelir düzeyi olan sınıf öğretmeni adayları arasında 1501/2000 TL aile gelir düzeyi olan sınıf öğretmeni adaylarının lehine, aile gelir düzeyleri 2001/2500 TL olan sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT'u, 1001/1500 TL ile 1501/2000 TL aile gelir düzeyi olan sınıf öğretmeni adayları arasında 1001/1500 TL aile gelir düzeyi olan sınıf öğretmeni adaylarının lehine farklılaşma söz konusudur. Aile gelir düzeyi düşük olan sınıf öğretmen adaylarının MÖİT'u diğerlerine göre yüksek olduğu görülmektedir. Öztöpalan (2007) ve Saruhan ve Deniz (2011)'e ait çalışmalar bu sonucu desteklerken, ekonomik düzeyin müzik öğretimine ilişkin tutum ile pozitif yönde ilişkili olduğunu dile getiren çalışmalar da mevcuttur. (Babacan, Babacan ve Pirgon, 2011).
- Sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT'nin, baba eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma yoktur. Öztöpalan (2007) da aynı yönde sonuca ulaşırken, Babacan, Babacan ve Pirgon (2011) aksi yönde sonuca ulaşmıştır.
- Sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT'nin, baba mesleği değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma yoktur. Yapılan literatür taramasında MÖİT'nin baba mesleği değişkeni açısından incelendiği her hangi bir çalışmaya rastlanamamıştır.
- Sınıf öğretmeni adaylarının MÖÖYİ'nin, cinsiyete, yaş, sınıf düzeyi, mezun olunan lise türü, gelinen bölge, aile gelir düzeyi, baba eğitim durumu ve baba mesleği değişkenlerine göre istatistiki olarak bir farklılaşma görülmemiştir. Cinsiyet değişkeni ile öz yeterlilik inancının istatistiki olarak anlamlı farklılaşma olmadığını gösteren çalışmalar (Akbulut, 2006; Altunçekiç

vd., 2005; Brandon, 2000; Chao, 2001; Jegede&Taplin, 2000; Kahyaoğlu ve Yangın, 2007; Steele-Dadzie, 2004; Torkzadeh & Van Dyke, 2002; TschannenMoran & Woolfolk-Hoy, 2001) olduğu gibi aksi yönde sonuca ulaşan çalışmalar (Tan, 1996; Cheung 2008) da vardır. Sayın (2005) ve Otacioğlu (2008)'nin yaptığı çeşitli konulardaki araştırmalarında yaş düzeyinin arttıkça öz yeterlilik düzeyinin arttığı yapılan bu araştırmanın aksi yönde bir sonuç olarak görülür. Öz yeterlilik inançlarının sınıf düzeyi arttıkça daha da yüksek olduğu çeşitli araştırmalarla (Umay, 2000; Altunçekiç vd. 2005) desteklense de yapılan araştırmada öz yeterlilik inancının sınıf düzeyi ile bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

➤ Sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT ile MÖÖYİ arasında pozitif yönde orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Araştırmadaki pozitif, orta düzeyde ve anlamlı sonuç beklenen bir sonuçtur. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve öz yeterlilik algılarının ele alındığı çalışmalarda da (Çakır, 2005; Çakır, Erkuş ve Kılıç, 2004; Çapri ve Çelikkaleli, 2008) aynı yönde sonuçlar elde edilmiştir.

Öneriler

- Sınıf öğretmeni adaylarının MÖİT ve MÖÖYİ farklı demografik özelliklere göre incelenip sonuçların değişip değişmediği test edilebilir.
- MÖİT'yi ve MÖÖYİ'yi olumlu ve olumsuz yönde etki eden faktörlerin açığa çıkarılmasına ilişkin yeni araştırmalar yapılabilir.
- İstatistiki olarak anlamlı farklılık bulunan sonuçlar ile ilgili ayrı ayrı nedenlerini derinlemesine araştırarak nitel çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Afacan, Ş. (2008). Müzik Öğretimi Öz Yeterlilik Ölçeği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1),1-11.
- Akbulut, E. (2006). Günümüz Müzik Eğitimcisi Nasıl Olmalıdır? *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20,23-28.
- Akbulut, E. (2006). Müzik öğretmeni adaylarının mesleklerine ilişkin özyeterlilik inançları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (2), 24–33.
- Altunçekiç, A., Yaman, S., & Koray, Ö. (2005). Öğretmen Adaylarının Öz Yeterlilik İnanç Düzeyleri ile Problem Çözme Becerileri Üzerine Bir Araştırma (Kastamonu İli Örneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13 (1), 93–102.
- Babacan, E. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Müzik Beğenilerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *II. Ulusal Hisarlı Ahmet Sempozyumu*, (s. 137-150). Kütahya.
- Babacan, E., Babacan, M. D., & Pirgon, Y. (2011). İlköğretim 2. Kademe Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32,325-336.
- Bandura, A. (1977). *Self-efficacy:Toward a unifying theory of behavioral change*. *Psychological Review*.84,191-215.
- Brandon, D. P. (2000). Self-Efficacy: Gender differences of prospective primary teachers in Bostwana. *Research in Education*, 64, 36–43.
- Büyüköztürk, Ş. (2015). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.15-40.

- Chao, W. Y. (2001). Using Computer Self-Efficacy Scale To Measure The Attitudes Of Taiwan Elementary Preservice Teachers Toward Computer Technology. *Unpublished master thesis*. Florida Atlantic University.
- Cheung, Y. H. (2008). Teacher efficacy: a comparative study of Hong Kong and Shanghai primary in service teachers. *Australian Educational Researcher*, 35 (4), 103–123.
- Çakır, Ö. (2005). Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı (İÖLP) ve Eğitim Fakülteleri İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerinin Mesleğe Yönelik Tutumları ve Mesleki Yeterlik Algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(6), 27–42.
- Çakır, Ö., Erkuş, A., & Kılıç, F. (2004). *Öğretmenlik Meslek Bilgisi Programının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi*. Mersin: Mersin Üniversitesi Yayınları.
- Çapri, B., & Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum ve Mesleki Yeterlik İnançlarının Cinsiyet, Program ve Fakültelerine Göre İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33–53.
- Çepni, S. (2010). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*, Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Deryakulu, D. (2004). *Epistemolojik İnançlar & Eğitimde Bireysel Farklılıklar*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.259-287.
- Eren, E. (2000). *Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi*. İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım.
- Jegede, O., & Taplin, M. (2000). Trainee teachers' perception of their knowledge about expert teaching. *Educational Research*, 42 (3), 287–308.
- Kahyaoğlu, M., & Yangın, S. (2007). Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımının Hizmet Öncesi Fen Öğretmenlerinin Problem Çözme Becerileri ve Özyeterlilik İnanç Düzeylerine Etkisi. *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kocaarslan, B. (2009). Genel Müzik Eğitimi Alan İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutum, Müzikal Özgüven ve Motivasyon Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maramara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*.
- Morgil, İ., Seçkin, N., & Yücel, S. (2004). Kimya Öğretmen Adaylarının Öz Yeterlilik İnançlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*.
- Munch, C. (1990). *Ben Bir Orkestra Şefiyim*. İstanbul: Afa Yayınları.
- Nacaklı, Z. (2006). İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*. Pamukkale Üniversitesi: Denizli.
- Otacıoğlu, S. G. (2007). İlköğretim 5.6.7. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21,134-139.
- Otacıoğlu, S. G. (2008). Konservatuar ve müzik eğitimi lisans öğrencilerinin öz etkilik yeterlilik ile benlik saygı düzeylerinin incelenmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20.

- Özmenteş, S., & Özmenteş, G. (2009). Çalgı Çalmaya İlişkin Tutum, Bireysel Özellikler Ve Performans Düzeyi İlişkileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(1),353-360.
- Öztopalan, E. (2007). İlköğretim Düzeyindeki İlkokullar ve Devlet Okullarının 6,7 ve8. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki. *Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*.
- Riggs, I., & Enochs, L. (1990). Toward the development of an elementary teacher's science teaching efficacy belief instrument. *Science Education*, 74 (6), 625–638.
- Saruhan, Ş., & Deniz, J. (2011). Temel Eğitim II. Kademe Öğrencilerinin Müzik Dersine Karşı Tutumları. *İlköğretim Online*, 10(2),695-702.
- Sayın, S. (2005). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumları ve mesleki benlik saygılarının incelenmesi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5 (19), 272–281.
- Semerci, N., & Semerci, Ç. (2004). Türkiyede Öğretmenlik Tutumları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1),137-146.
- Steele-Dadzie, T. E. (2004). Relationships among teacher self-efficacy, student self efficacy, and student performance. *The Graduate School of Education-Rutgers*.
- Şeker, S., & Saygı, C. (2013). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarını Ölçmeye Yönelik Ölçek Geliştirme Çalışması. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Litarature and History of Turkish or Turkic Volume*, 8/8,1237-1246.
- Tan, M. (1996). Eğitim Yönetiminde Kadın Azınlık. *TODAİE Dergisi*, 29 (4), 33–42.
- Torkzadeh, G., & Van Dyke, T. P. (2002). Effects of training on internet self-efficacy and computer user attitudes. *Computers in Human Behavior*, 18 (5), 479–494.
- Tschannen-Moran, M., & Woolfolk-Hoy, A. (2001). Teacher Efficacy: Capturing an elusive concept. *Teaching and Teacher Education*, 17, 783.
- Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitimi (Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar)*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uluocak, S., & Tufan, E. (2011). İlköğretim Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(3),991-1002.
- Umay, A. (2000). İlköğretim matematik öğretmenliği programının matematiğe karşı özyeterlilik algısına etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 1–8.
- URL1. (2016, 11 11). <http://ttkb.meb.gov.tr/program2.aspx?islem=1&kno=35> adresinden alınmıştır
- Yılmaz, M., Köseoğlu, P., Gerçek, C., & Soran, H. (2004). Öğretmen Öz Yeterlilik İnançları. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 58.

Ek-1 Müzik öğretimine ilişkin tutum ölçeği

		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Müzik öğretiminin zaman kaybı olduğunu düşünüyorum.					
2	Müzik dersi zorunlu olmasa çocuklara öğretmek istemezdim.					
3	Öğrencilere müziği öğretecek olma düşüncesi beni mutlu ediyor.					
4	Müziği öğretmeyi sıkıcı buluyorum					
5	Müzik öğretimiyle ilgili araştırmalar yapmayı severim					
6	Müzik öğretimiyle ilgili konuları meslektaşlarımla konuşmayı severim.					
7	Derse girmeden önce ön hazırlık yaparım					
8	Çocuk şarkıları ile ilgili materyal (kitap, cd, video) toplarım					
9	Müziğin çocukların yaşamlarının bir parçası olmasını isterim					
10	Dersleri müzik öğretmeniyle koordineli bir şekilde işlerim.					
11	Müzik öğretimi ile ilgili work shop seminer v.b çalışmalarına katılırım.					
12	Müzik dersi yapmadığım zaman huzursuz olurum					
13	Dersi planlarken çok zevkli bir ders işleyeceğimi hayal ederim.					
14	Derste çalgı çalarak müziği daha iyi öğretebileceğimi düşünüyorum					
15	Müzik dersini planlamaya özen gösteririm.					
16	Olanaklarım kısıtlı olsa bile müzik dersi yapmak isterim					
17	Müzik dersini gereksiz bulurum					
18	Müzik dersi programdan kaldırılrsa sevinirim.					
19	Müzik dersini işlerken kendimi stresli ve gergin hissediyorum					

Ek-2 Müzik öğretimi öz yeterlilik ölçeği

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.Müzik öğretimi dersinde yer alan konulara ilişkin şarkı öğretim yöntemlerini, gerektiği gibi uygulayacağımı düşünüyorum.					
2.Öğrencilerin müzik dersi müfredatında yer alan konulara ilişkin soruların bilimsel olarak yanıtlayabileceğimi düşünüyorum.					
3.Müzik dersi müfredatında yer alan konuları anlamada öğrencilerimin güçlük çekmesi durumunda ne yapacağım konusunda kaygı duyarım.					
4.Okul müziği dağarcığındaki şarkıları çözümlayıp, çok rahat dağarcığıma katabileceğimi düşünüyorum.					
5.Çalışacağım okulda müzik konularına ilişkin diğer sınıf öğretmenleri ile ortak ses ve çalgı topluluğu oluşturmak v.b. çalışmalar yapmak isterim.					
6.Müzik dersinde öğreteceğim şarkıları doğru ve güzel çalamamaktan endişe duyarım.					
7.Müzik dersi konularının öğretiminde yeni öğretim tekniklerini kullanabileceğime inanıyorum.					
8.Müzik dersi müfredatında yer alan konular kapsamında branş öğretmeni ile çok rahat tartışabilirim.					
9.Müzik dersi müfredatında yer alan konulara yönelik bilgilerimin, müzik öğretmenlerinin ki kadar iyi olduğunu düşünüyorum.					
10.Müzik dersi müfredatında yer alan konuları öğretmekte kendime yeteri kadar güvenmiyorum.					
11.Öğrenciliğim boyunca aldığım müzik eğitiminin meslek yaşantımda beni yeterli kılacağına inanmıyorum.					
12.Öğrencilerimin müziği sevmeleri için okul içi ve dışı sosyal faaliyetlere katılması gerektiğini savunurum.					
13.Müzik dersi müfredat konularını anlatacağım zaman, öğrencilerimin bilemeyeceğim sorular sormasından çekinirim.					
14.Müzik dersi müfredatında yer alan konular ve şarkı öğretiminde/müzik yapmada öğrencilerimin başarısız olmasından rahatsız olmam.					
15.Müzik dersi müfredat konularını, müzik yaparak işlemekten mutlu olurum.					

16.Müzik dersi müfredatında yer alan konuları işlerken, alan öğretmeninin konunun işlenmesi ile ilgili olumsuz eleştirilerinden çekinmem.					
17.Müzik dersi müfredatında yer alan konuları öğrenmek için gerekli vasıfta olmadığımı düşünüyorum.					
18.Mesleğe başladığımda müzik derslerinde öğrencilerimin çalgı çalmamı, şarkı söylememi istemelerinden mutluluk duyarım.					
19.Müzik dersi müfredatında yer alan konular kapsamında branş öğretmeni ile tartışmaktan çekinirim.					